

Polisi Iaith

Dyddiad Cymeradwyo a Dyddiad Adolygu
Date Approved and Review Date

Gweler Cynllun Adolygu Polisiau
See Policy Review Timetable

Gweledigaeth yr Ysgol yn y Cyd-destun Cenedlaethol

Gweledigaeth yr ysgol yw sicrhau bod pob disgybl yn datblygu i fod yn hyfedr ddwyieithog, er mwyn gallu chwarae rhan lawn yn y gymdeithas ddwyieithog y mae yn rhan ohoni. Yng nghyd-destun y Gymraeg, rhoddir pwyslais mawr ar sicrhau dilyniant ieithyddol i bob disgybl o'r Cynradd i'r Uwchradd a bod cyfleoedd i hwyrddyfodiaid feithrin sgiliau sylfaenol dwyieithrwydd.

I gefnogi'r weledigaeth hon ac yn unol â Strategaeth Addysg Gymraeg Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy 2017-21; a Llywodraeth Cymru, **Cynllun y Gymraeg Mewn Addysg 2017-21** rydym ni fel ysgol yn anelu ar hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'i gwneud yn rhan integredig o fywyd yr ysgol.

“Mae Gwasanaethau Addysg Sir Conwy yn gosod y nod uchelgeisiol o sicrhau bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol rhugl a hyderus yn y Gymraeg a'r Saesneg, er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Rydym am annog balchder yn ieithoedd, treftadaeth a diwylliant Sir Conwy a Chymru” (Cynllun Strategol y Gymraeg mewn addysg Conwy).*

Mae'r Llywodraeth wedi cydnabod yn **Cynllun y Gymraeg Mewn Addysg 2017-21** bod heriau sylweddol i'w hwynebu yn y bröydd traddodiadol Cymraeg, megis yng Nghonwy ac yn amlinellu eu strategaeth i geisio mynd i'r afael â hyn. Mae'n gyfrifoldeb arnom ni felly i ymateb i'r heriau hyn fel sefydliad addysgol, a gwarchod y Gymraeg.

Yn sgîl y dogfennau uchod ceir pwyslais parhaus i ddatblygu'r Gymraeg o fewn Fframwaith Arolygu Estyn (Medi 2017), Safonau Proffesiynol 2018 a Cynllun y Gymraeg yn y Gweithle (Llywodraeth Cymru/GWE). Bydd arolygwyr yn ystyried:

- safonau'r Gymraeg fel pwnc, ac ar draws y cwricwlwm;
- ansawdd darpariaeth y Gymraeg, y cyfrwng Cymraeg a'r dimensiwn Cymreig o ran y profiadau dysgu ffurfiol ac anffurfiol, yr addysgu, a'r amgylchedd ddysgu; ac
- ansawdd arweinyddiaeth yr ysgol o ran cynllunio a gwella ansawdd y ddarpariaeth, gweithio mewn partneriaeth a rheoli adnoddau er mwyn sicrhau'r safonau gorau yn y Gymraeg.

Mae'r Polisi hwn yn amlinellu cyfrwng dysgu ac addysgu'r Ysgol, o safbwynt y Gymraeg a'r Saesneg ac mae'n gyfrifoldeb ar bob aelod o'r staff dysgu i weithredu'r polisi hwn.

Cefndir yr Ysgol

Mae Ysgol Dyffryn Conwy yn ysgol gyfun ddwyieithog ac fe'i lleolir yn nhref wledig Llanrwst. Mae'r ardal yn un a ystyrir yn un naturiol Gymreig ond yn ystod y blynyddoedd diwethaf gadawodd twf y mewnlifiad ei ôl arni ac o ganlyniad mae sefyllfa ieithyddol yr ysgol yn un gymhleth. Derbynnir croesdoriad amrywiol o ddisgyblion i'r ysgol bob blwyddyn.

- (a) Disgyblion o gartrefi ble mae'r Gymraeg yn iaith yr aelwyd.
- (b) Disgyblion o gartrefi ble mae'r Saesneg yn iaith yr aelwyd.
- (c) Disgyblion o gartrefi ble siaredir y ddwy iaith ar yr aelwyd.
- (ch) Disgyblion o gartrefi ble siaredir y Gymraeg/Saesneg ac iaith/ieithoedd eraill ar yr aelwyd.

Erbyn hyn mae llawer o'r disgyblion sy'n trosglwyddo o'r cynradd wedi derbyn addysg gynradd Gymraeg. Bwydir Ysgol Dyffryn Conwy gan ysgolion categori A, Cymraeg i gyd namyn un, sef Ysgol Glan Conwy

(25%) ac felly ceir dilyniant naturiol yn y Gymraeg wrth bontio o CA2-CA3 yn y rhan fwyaf o achosion. Ceir hefyd ychydig iawn o hwyrddyfodiaid sy'n cyrraedd yn ystod y cyfnod trosglwyddo ac yn ystod CA3 a CA4. Nid oes trefniadau trochi ar eu cyfer. Mae sefyllfa gyfredol yr ysgol felly yn un gryf o ystyried patrymau ieithyddol y gorffennol a'r weledigaeth leol a chenedlaethol i'r dyfodol.

Datganiad Cyffredinol

Mae Cymraeg yn bwnc craidd i bawb yn yr ysgol ac fe'i dysgir hyd at safon TGAU a Safon Uwch yn y famiaith ac hyd at Safon TGAU yn yr ail iaith. Anelwn at ddarparu addysg ddwyieithog effeithiol, fel y bydd y profiadau a geir trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg, yn hytrach na thrwy gyfrwng un iaith yn unig, yn ehangu gorwelion plentyn, fel y bydd ar ei fantais o'i gymharu â phlentyn uniaith. Anelwn at sicrhau felly fod pob disgybl ar draws y pynciau, beth bynnag fo'i gefndir ieithyddol neu ei allu yn datblygu i fod yn ddisgybl sy'n gallu mynegi ei hun yn ddwyieithog ac yn barod ar gyfer y gweithlu yn y dyfodol.

Ethos yr Ysgol

Credwn ei bod yn ddyletswydd arnom fel ysgol i ddiogelu'r ethos Gymreig sy'n gynhenid i'r ardal a hyrwyddo'n fwriadus y dimensiwn Cymreig yn y Cwricwlwm. Er mwyn hybu Cymreictod a chreu ethos Gymreig rhoddir lle amlwg i'r Gymraeg yn weledol a chlywedol o gwmpas yr ysgol. Rhoddir lle amlwg i'r iaith :

1. Yn holl agweddau Cwricwlaidd a chymdeithasol yr ysgol.
2. Yn y gwasanaethau boreol ac yn y cyfnodau tiwtorial lle anelir at gael cydbwysedd sensitif rhwng y ddwy iaith.
3. Yn weledol o gwmpas yr ysgol megis arwyddion dwyieithog swyddogol ac arwyddion dwyieithog ar hysbysfyrddau. Gwneir defnydd o sgriniau teledu i gyflwyno negeseuon i ddisgyblion, staff ac ymwelwyr yn y ddwy iaith.
4. Gwneir pob ymdrech i ddefnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng cyfathrebu anffurfiol o amgylch yr ysgol. Anfonir pob gohebiaeth at rieni yn ddwyieithog.
5. Sicrheir defnydd o'r Gymraeg gyda'r cyhoedd ac ymwelwyr i'r ysgol, ar y ffôn neu wrth y dderbynfa.
6. Defnyddir y Gymraeg mewn nosweithiau ffurfiol ac mewn cyhoeddiadau a gohebiaeth i rieni lle y bo hynny'n ymarferol bosib.
7. Hybir ymwybyddiaeth o dreftadaeth a diwylliant Cymreig trwy gynnig gweithgareddau yn yr ysgol a thu hwnt megis wythnos weithgareddau a sgiliau er mwyn hybu'r defnydd o'r Gymraeg a hyrwyddo defnydd y Gymraeg yn gymdeithasol sy'n sicrhau pwysigrwydd a statws yr iaith.

Agweddau Cwricwlaidd

Y Gymraeg a'r Saesneg fel pynciau

Disgwylir i bob disgybl astudio Cymraeg a Saesneg hyd at ddiwedd blwyddyn 11 a sefyll yr arholiadau priodol yn y ddau bwnc ar ddiwedd y cyrsiau. Bydd y disgyblion hynny a gafodd addysg gynradd Gymraeg yn dilyn y trac iaith gyntaf a bydd cyfle i ddysgwyr abl bontio yn ystod CA3 a dilyn iaith gyntaf yn CA4. Bydd disgyblion ail iaith a'r hwyr ddyfodiaid yn sefyll yr arholiad ail iaith. Bydd pob disgybl felly sy'n pontio o'r Cynradd i'r Uwchradd yn dilyn rhaglen briodol ieithyddol.

Cyfrwng Iaith – CA3

Sicrheir dilyniant ieithyddol naturiol o Gyfnod Allweddol 2, yn ogystal â chyflwyno elfennau yn y ddwy iaith i bob plentyn ym mhob pwnc. Anelir i'r Gymraeg fod y prif gyfrwng addysgu yn CA3, ond diogelir hyfedredd y disgyblion yn y ddwy iaith a rhoddir lle priodol i'r Saesneg mewn cyfres o unedau gwaith a thafleuni dwyieithog ymhob un pwnc. Mae'r ysgol hefyd yn cydnabod pwysigrwydd trawsieithu a gallu'r disgyblion i symud o un iaith i'r llall. Addysgir Mathemateg o flwyddyn 7 a Gwyddoniaeth o Flwyddyn 9 yn ddwyieithog. Gellir darparu cefnogaeth ddwyieithog i ddisgyblion a rhieni gyda gwaith cartref.

Cyfrwng Iaith – CA4

Ym mlynnyddoedd 10 ac 11 cynigir y pynciau i gyd trwy gyfrwng y ddwy iaith. Cynghorir y disgybl i barhau yn y cyfrwng y'i dysgwyd yn CA3. Mae mynediad i gopïau o bapurau arholiad yn y ddwy iaith yn bosibl drwy gofrestru ar gyfer arholiadau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Cyfrwng Iaith – Blwyddyn 12/13

Y nod yw sicrhau dilyniant i'r cydbwysedd ieithyddol blaenorol, a bydd cyfrwng yr addysgu yn adlewyrchu'r addysgu blaenorol cyhyd ag y bo'r adnoddau yn caniatáu hynny yn y pynciau a'r grwpiau mwyaf addas. Mae'r ysgol yn cydweithio mewn partneriaeth ag Ysgol y Creuddyn a LINC Conwy i ehangu dewis disgyblion a cheisio amddiffyn pynciau lleiafrifol yn y Gymraeg/Dwyieithog.

Darpariaeth ar gyfer y disgyblion ADY

Bydd Cyd-gysylltydd ADY yr ysgol mewn cyswllt â'r adrannau ac yn arolygu darpariaeth ieithyddol y disgyblion ac yn cynnig cefnogaeth cymorthyddion yn y gwersi.

Cyswllt Cynradd Uwchradd

Mae gan yr ysgol bartneriaeth dda â'r Tîm Swyddogion y Gymraeg mewn Addysg sy'n gweithio i'r awdurdod.

Cynllun Addysg y Gymraeg, Conwy

Mae'r ysgol yn cael ei chynrychioli ar is-baneli y strategaeth. Mae'r ysgol yn cyd-weithio â'r gymuned ehangach drwy Fforwm Iaith Conwy (Menter Iaith, Yr Urdd, Cynllun PCAI, Ffermwyr Ifanc). Yn ychwanegol cynhelir partneriaethau â mudiadau/asiantaethau eraill e.e. Llyfrgelloedd Conwy.

Cynradd Uwchradd

Mae'r ysgol yn cydweithio'n agos ag ysgolion cynradd y dalgylch er mwyn datblygu ac hyrwyddo'r Gymraeg a'r Saesneg.

Cwricwlwm i Gymru

Mae'r ysgol yn rhan weithredol o ddatblygiadau Maes Dysgu a Phrofiad Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu Cwricwlwm i Gymru gan gynrychioli Ysgol Dwyieithog Wledig.

Staffio a Recriwtio

- Gwneir pob ymdrech gan yr ysgol i benodi staff hyderus ddwyieithog.

*Angen copi diweddaraf i ddibynnu arno.